

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach**

Katowice, dnia 4 grudnia 2009 r.

**Pan
Bogusław Śmigielski
Marszałek
Województwa Śląskiego**

LKA-4112-01-02/2009
S/09/002

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach przeprowadziła kontrolę w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Śląskiego w Katowicach², w zakresie składowania odpadów w górniczym wyrobisku popiaskowym należącym do CTL Maczki-Bór Sp. z o.o. w Sosnowcu³, w okresie od 1 stycznia 2007 r. do 30 czerwca 2009 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli, podpisanym w dniu 22 października 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Marszałowi niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność Urzędu w zakresie spraw objętych kontrolą, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

Powyższą ocenę uzasadniają następujące ustalenia i oceny częściowe:

1. Z analizy wydanych Spółce przez Marszałka Województwa Śląskiego decyzji w zakresie objętym kontrolą wynika, że:
 - decyzję z dnia 7 lutego 2008 r. (znak: OS.GO.76361/103/1/08), zmieniającą decyzję Wojewody Śląskiego z dnia 26 października 2006 r., zawierającą pozwolenie na

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm., zwanej dalej „ustawą o NIK”

² Zwany dalej „Urzędem”

³ Zwanej dalej „Spółką”

zwiększenie ilości wytwarzania niektórych odpadów powstających w wyniku jej działalności, wydano na podstawie wniosku Spółki, który spełniał wymagania określone w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach⁴, a zawarte w decyzji pozwolenie w ww. zakresie spełniało warunki określone w art. 18 ust. 2 ustawy o odpadach,

- wskazując podstawę prawną wydania decyzji nr 1429/OS/2006 z dnia 24 lipca 2006 r., którą udzielono Spółce koncesję na wydobywanie piasku podszalkowego metodą odkrywkową ze złóż „Bór Wschód” i „Bór Zachód”, podano nieaktualne dane promulgacyjne ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. - Prawo geologiczne i górnicze, tj. zamiast: *Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947 ze zm.*, przywołano: *„Dz. U. Nr 27, poz. 96 z późn. zmianami”*.

Jednocześnie NIK zwraca uwagę, że w wydanych Spółce przez Wojewodę Śląskiego decyzjach⁵ zamieszczono wpisy określające rodzaje odpadów poddawanych odzyskowi, oznaczonych kodem 01 04 13, które były niezgodne z definicją kodu określoną w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów⁶. W ww. decyzjach kodem 01 04 13 określono *odpady powstające przy cięciu, płukaniu i obróbce postaciowej skał, inne niż wymienione w 01 04 07**, tymczasem zgodnie z ww. rozporządzeniem kod 01 04 13 oznaczał odpady powstające przy cięciu i obróbce postaciowej skał, inne niż wymienione w 01 04 07*.

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej⁷, kompetencje w zakresie wydawania pozwoleń na wytwarzanie lub odzysk odpadów z dniem 1 stycznia 2008 r. przekazano marszałkowi województwa.

2. NIK pozytywnie ocenia fakt, że Marszałek Województwa Śląskiego skorzystał z przysługującego mu prawa, wynikającego z przepisu art. 237 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska⁸ i w związku z wnioskiem Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Katowicach, decyzją z dnia 6 czerwca 2008 r. nr 1314OS/08 zobowiązał Spółkę do sporządzenia i przedłożenia przeglądu ekologicznego, dotyczącego

⁴ Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251 ze zm., zwanej dalej „ustawą o odpadach”

⁵ W decyzji z dnia 26 października 2006 r. (znak: ŚR-II-6620-22/103/2/D/06) zezwalającej Spółce wytwarzanie odpadów powstających w wyniku jej działalności wraz z zezwoleniem na prowadzenie działalności w zakresie odzysku odpadów oraz w decyzji z dnia 28 grudnia 2007 r. (znak: ŚR-II/6622/21/1/07) udzielającej Spółce zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odzysku odpadów wykorzystywanych do rekultywacji terenu w rejonie pompowni głównego odwadniania nr 6 w ramach rekultywacji terenu wyrobiska „Bór Zachód” o powierzchni około 28,17 ha, zgodnie z projektem rekultywacji,

⁶ Dz. U. Nr 112, poz. 1206

⁷ Dz. U. Nr 175, poz. 1462 ze zm. (wygaśnięcie z dniem 30 czerwca 2008 r.)

⁸ Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 ze zm., zwana dalej „POŚ”

oddziaływania na środowisko w wyniku prowadzonej rekultywacji wyrobisk popiaskowych „Bór Zachód” i „Bór Wschód” z wykorzystaniem odpadów. Przedłożony w dniu 20 października 2008 r. przedmiotowy przegląd dotyczył w szczególności zagrożeń wód powierzchniowych i podziemnych z tytułu prowadzonej rekultywacji. We wnioskach końcowych przeglądu podano, że dotychczasowe działania prowadzono prawidłowo z punktu widzenia ochrony tych wód.

Ponadto, Marszałek decyzją nr 858 OS/09 z dnia 19 lutego 2009 r. zobowiązał Spółkę do przedłożenia:

- kompleksowej dokumentacji dotyczącej prognozy wpływu obiektów „Bór Zachód” i „Bór Wschód” na wody podziemne i powierzchniowe, po zakończeniu ich rekultywacji i zaprzestaniu sztucznego ich odwadniania, z uwzględnieniem zmieniających się w czasie właściwości fizykochemicznych oraz hydraulicznych wykorzystanych do rekultywacji odpadów,
- dokumentacji dotyczącej opracowanych, skutecznych i zgodnych z obowiązującym prawem rozwiązań kwestii zabezpieczenia przed samozapłonem odpadów wydobywczycy z górnictwa węgla kamiennego (zawierających pozostałości substancji węglowych), wykorzystywanych do wypełnienia wyrobisk popiaskowych Spółki w ramach prowadzonej rekultywacji tych wyrobisk.

Powyższą dokumentację należy wykonać do 31 grudnia 2009 r.

3. NIK pozytywnie ocenia przeprowadzenie w Spółce w dniu 9 maja 2008 r. kontroli przez pracowników Urzędu, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach, Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego i Urzędu Miasta w Sosnowcu, w zakresie przestrzegania wydanych Spółce decyzji dotyczących ochrony środowiska. Przedmiotem kontroli była rekultywacja wyrobisk popiaskowych. W toku tej kontroli ustalono, że przeprowadzone badania Białej Przemszy nie wykazały jednoznacznego wpływu wyrobiska Spółki na jakość wód rzeki. Zanotowane podwyższone stężenia chlorków, siarczanów i sodu oraz zmienione antropogenicznie wody podziemne nie stanowiły bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia ludzi. Prowadzona działalność nie powoduje wzrostu zagrożenia radiacyjnego ponad dopuszczalne prawem limity - nie istnieje ryzyko nadmiernego skażenia nuklidami promieniotwórczymi wód gruntowych w rejonie wyrobisk.
4. Jednocześnie NIK krytycznie ocenia fakt, że w Urzędzie nie podjęto żadnych działań, pomimo naruszenia przez Spółkę warunków pozwolenia na wytwarzanie odpadów

powstających w wyniku eksploatacji instalacji, określonych w decyzji Wojewody Śląskiego z dnia 26 października 2006 r. – znak: ŚR-II-6620-22/103/2/D/06. Spółka bowiem w 2007 r. wytworzyła 5,129 Mg odpadów niebezpiecznych o kodzie 16 06 01 – baterie i akumulatory ołowiowe oraz 7,194 Mg odpadów o kodzie 17 04 07 – mieszaniny metali, tymczasem zgodnie z warunkami pozwolenia ilość wytworzonych odpadów mogła wynieść maksymalnie w roku odpowiednio 4,0 i 5,0 Mg. Informacja o tym przekroczeniu wynikała ze zbiorczego zestawienia danych o rodzajach i ilości wytworzonych odpadów w 2007 r., przekazanego przez Spółkę do Urzędu. Zgodnie z przepisem art. 351 ust. 1 ustawy *POŚ* eksploatacja instalacji z naruszeniem warunków pozwolenia stanowi wykroczenie.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1. Podjęcie działań w celu skorygowania w decyzjach Wojewody Śląskiego opisu określającego rodzaje odpadów poddawanych odzyskowi, oznaczonych kodem 01 04 13.**
- 2. Zapewnienie wykorzystania informacji o rodzajach i ilości wytworzonych odpadów, składanych przez podmioty obowiązane do ich przekazywania, do kontroli prawidłowego wykonywania warunków udzielonych im pozwoleń na wytwarzanie odpadów i podejmowanie stosownych działań w przypadkach stwierdzenia naruszenia tych warunków.**

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Marszałka, w terminie 15 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.